

schappen, terwijl zij geen oog hadden voor de barre nood van het brabantse volk dat vocht voor haar naakte bestaan. Zij faalden jammerlijk. Zij leerden de Brabanders en het Brabantse niet eens kennen of ze verloochenden het.

Jan Naaijken schreef in: Leer ze mij kennen.....de Brabanders, dat het klimaat wellicht gunstiger is geworden dan ooit tevoren. Hij hoopte dat het genootschap met meer dash en durf vanachter het bureau en uit de commissie- en rapportensfeer zou treden en het hele apparaat doortrokken zou worden van de schilderachtige vitaliteit van een Domien van Gent, die onverdroten en uitzinnig moedig zijn ambt uitoefent van de officiële negociant in de Brabantse cultuur. (Hilva-renbeek 1967).

In 1971 echter werd Domien van Gent ontslagen door een uiterst exclusief, hermetisch gesloten deftig gezelschap. Gedurende de korte tijd dat hij zijn bijzonder veldienstelijke Brabantse werk kon doen, maakte hij Gemertse kunst in het hele land bekend en oogstte daarmee geweldig succes. Eerst met Johan Claassen en laatstelijk ook met Gerard van Lankveld.

Het oude Brabant van boerenkarren met hoge wielen, landelijke steenwegen, bochtig en bol van blauw granieten kinderkoppen door van peppels omruiste roggevelden, verrotte putmikken achter laaggedakte huizen herleefde met het werk van Johan Claassen, die op een oud-ambachtelijke werkwijze en met een Brabantse geest het weerbarstige landschap van de Peel gestalte gaf in zijn objecten, die gretig verworven werden door het Stedelijk museum van Amsterdam, Rijks- en particuliere collecties, terwijl anderzijds deftige gezelschappen als vanouds deze reële kopie van het nooddruftige Brabantse miskennen.

Jan Vriends vertelde van lege huidzakken van de mens gevonden in de Peel en dat deze jammer genoeg niet opgeborgen konden worden in een museum hier ter plaatse maar zo nodig naar Leiden moesten.

Zo gaan de objecten van Johan Claassen naar Amsterdam en daar zou zelfs een hier afkerige Gemertenaar het treffend vinden.

Naar mijn mening is het Gemerts Heem gediend met enkele krantekoppestukken van de laatste jaren over dit werk waar-

van de kunstenaar door de directeuren van respectievelijk Stedelijk museum Amsterdam en van het Van Abbemuseum betiteld wordt als één van de meest talantvolle kunstenaars van het moment.

Mr. Ton Frencken schreef + 1 jaar geleden loffelijk en prijzend een halve pagina vol over de grote waardering van de brabantse kunstenaar Johan Claassen en vestigde daarmee de aandacht op de schoonheid van het onooglijke.

Een uittreksel hiervan:

"In het matte tentoonstellingsprogramma van het Sted. Mus. Amst. is de expositie Atelier 8 een "fresh up" een "pep of tonic" of weet ik wat voor modewoord om aan te geven dat er tenminste weer enig actueel gedoe aan de orde is.

Een uitschieter is het werk van Johan Claassen uit Gemert. Het is bruto werk maar het bezit de schoonheid van het brute en natuurlijke: ons mooi-vinden krijgt die romantische motivatie van "het ongeschonden verleden".

Enige jaren geleden werd dat in de kunstwaardering suspect gevonden als het picturaal-zijn van vervallen krotten. Het lijkt wel of er momenteel een herwaardering is voor die "oude waarden": wordt de oude hakbijl een menselijk gebruiksding, waarmee de verbeelding vooruit kan.

Plotselinge waardering voor Claassens' "grote varkens-klem", "onbruikbaar gereedschap", "gedroogde kattevellen", het "gemummificeerde konijn", de pakken als enorme bouten van wild, de ingepakte knotsen, zeisen, hakmessen.....soms doedelzakken, vaker verpakte kadavers of buit van stropers. Op Keuze B70 in het Noord Brabants museum werd zijn "Big Catch" verworven door de Udense collectie van Brabantse kunst. Sindsdien een expositie in galerie "De Berenkuil" te Breukelen en momenteel deelname aan "Atelier 8", waar het museum reeds een optie heeft voor aankoop van twee van zijn grootste werken en waar collectioneers als Becht en Wildenberg al interesse toonden.

Alles bijeen is zo'n snelle waardering natuurlijk ook griezelig; de knellende liefdesomarming door de kunstwereldetc. Claassen zelf staat bij die huidige waardering met koele distantie te kijken; zo te zien schat hij zuiver waar ware en valse motivaties liggen maar zijn zorg is dat

het kleine atelier te vol zal zijn als al het werk terugkomt van de huidige exposities. Hij gaat inmiddels verder met zijn werk, hij houdt van zijn landschap de Peel, de sfeer bij eenvoudige mensen. Vroeger begroef hij graag allerlei dingen in de tuin om ze daarna weer op te graven: "de kick van het vinden", de "schoonheid van verweringsprocessen". In zijn opvatting is een kunstenaar iemand die dingen vindt. Als Claassen dingen zelf maakt, dan toch als om hen als het ware te vinden. Die gevonden Peel-dingen blijken in onze artificiële wereld een enorm appèl te kunnen doen op de verbeeldingskracht.

Opmerkingen van Jan Donia naar aanleiding van de tentoonstelling van Johan Claassen in het Oudheidkundig museum te Wijchen:

De objekten van Johan Claassen hebben inderdaad soms iets huiveringwekkends. Iets agressiefs. Een kat aan een hooivork. Verschrikkelijk. Maar het is ook een beeld van het leven. Een tragisch beeld. "dat ik zoiets maak komt voort uit de drang te signaleren. Maar ook angst is een sterke drijfveer. Als je zoiets in werkelijkheid ziet, wordt je ontzettend bang.". Altijd heeft de mens zijn soms teugelloze angst voor het gevaar trachten te neutraliseren door dat gevaar uit te beelden. De beeldende kunst van Johan Claassen heeft een dramatische allure. Toch is het vreugdeloos-afstotende van gebeurtenissen als de kat aan de hooivork en de mens in de maaimachine, niet aanwezig. De objekten zijn herinneringen aan een situatie die Claassen eens gezien heeft. Een herinnering konfronteert ons met een werkelijkheid. Hetzelfde is het geval met de skeletten van Pompeï. Het gruwelijke van toen is in een historisch-anekdotisch kader geplaatst. En zo hoort het ook. Die afstand-konfrontatie bestaat ook bij Johan Claassen. Juist door dit aspect heeft zijn werk kwaliteit.

Ik wil besluiten met te verklaren dat Johan bijzonder veelzijdig is, zichzelf uitleefde in vele andere manieren van vormgeving en zich ongetwijfeld weer eens gaat richten op -n nieuwe. Zijn objekten van de laatste jaren echter bevatten een dusdanige grote schat aan oude werktuigen, al dan niet verwerkt of bewerkt in die objekten, dat de interesse van iemand die in 't heem geïnteresseerd is, niet kan uitblijven.

Ad Otten.